

מהתוך סדרת הספרים "לב המועדים"

לב המועדים

גליון פח הלכות והליכות בענין "יו"ט שחל במוצאי שבת",
"ובמנהג אכילת מאכלי חלב בשבועות"

שעוה שנשארת בכוס מותר להוציאה ואינו בטלמול מוקצה, (היי אדם כלל מב ס"ב), והטעם: כיון שהשעוה הרבוקה היא מועמט ואינה חשובה היא במילה לגבי הפומט, והיא כלכלוך שבסיר וכדו' שאפשר להסירו (הגרשו"א שש"כ ח"א פרק יג מג, הגריש"א הלכות חג בחג שבועות פרק ח הערה 30). אך אין לשפוך מים רותחים על שאריות השעוה כדי להמיסם, והטעם: משום איסור מוליד (יו"ט כהלכתו פרק כו יד).

ולכתחילה יוציא את שאריות השעוה לפח האשפה, והטעם: כדי שיפלו ישר לפח לפי שהשעוה מוקצה ואסורה בטלמול (שש"כ פרק יג הערה קמ, שו"ת באר משה ח"ח ס' קסח).

הוצאת דיסקית של נרות מכוסות זכוכית מותר להוציא את הברזל שנשאר מהנרות שמניח בכוס זכוכית על ידי כפית וכדומה, והטעם: בלעיל שבמילה לכלי (הגרשו"א והגרשי"א ארחות שבת ח"ב פרק יט הערה רפו).

נר זכרון

המדליקים נר זכרון ראוי להדליק מער"ש (וידליק בנר של 48 שעות), והטעם: לפי שיש לחוש שהוא נר של בטלה [שאינו משמש לכלום] שאסור להדליק ביו"ט.

ואם שכח ידליק ביו"ט במקום שיהנו מהאור של הנר כגון בבית הכנסת (ביאור הלכה תקיד ה), ואע"פ שיש אור חשמל מדליק בבית הכנסת (ולא בבית) כיון שבבית הכנסת מותר (עיין שו"ע תקיד ה) להדליק אף ביום (שו"ת באר משה ח"ג עד).

ובשעת הדחק יכול להדליק אף אם לא נהנים מהאור, והטעם: לפי שיש לסמוך על דברי הכתב סופר (סימן סה) שכתב שהיו נר של מצוה לכבוד אבותיו (ביאור הלכה תקיד ה).

זמן לבישת בגדי יו"ט

"ובגדי יו"ט יהיו יותר טובים משל שבת" (שו"ע תקטב ב), והטעם: משום דחייב בשמחה וזהו ג"כ בכלל שמחה (משנ"ב שם ס"ק יב). זמן לבישת הבגדים - יש אומרים: שילבשם בערב שבת (ע"פ משנ"ב תצד ס"ק ט), וכך נהג בעל הקה"י ללבוש בגדי יו"ט גם בשבת, והטעם: לפי שאם ילבש ביו"ט הוי בזיון לשבת.

"בחג השבועות ראוי שישימח בו האדם שמחה יתירה, מפני שהוא יום שניתנה בו תורה והכל מודים בקדושתו, הגדול מקדושת שאר הימים טובים" (סדר היום סדר חג השבועות).

הכנת פתיל צף ליו"ט

הכנסת פתילה בפתיל צף, יש אומרים: שיש להכין הפתילות מערב שבת עבור יו"ט, והטעם: כיון שאסור להכין הפתילות ביו"ט משום מתקן מנא (הגרמ"א פריינד ז"ל).

יש אומרים: שמותר ואינו נחשב כעשיית כלי (הגר"ש ואנר בקונטרס מבית לוי פסקי הלכות הדלקת נרות יו"ט הערה ז וכתב שם שהוא עצמו נהג להכין בערב יו"ט). והטעם: דאין בו משום עשיית כלי כיון שהעיגול הוא דבר היצוני ואינו אלא להחזיק הפתילה (הגרשי"א הלכות חג בחג שבועות עמוד קטו), טעם אחר: כיון שפתיל צף עשוי לשימוש חד פעמי ואין לו חשיבות של כלי כיון שמיד אחר הדלקה נפסד הפתילה ואין בזה משום מתקן מנא (שו"ת מנח"י ושו"ת צ"א, קוב"ץ מבית לוי שם).

כשהנקב שבפקק הצף אינו פתוח לגמרי אין להרחיבו על ידי הכנסת הפתילה כי יש בזה חשש מלאכת קורע וחשש מכה בפמיש (הגרשי"א שערי הוראה קוב"ץ ח עמוד קח).

למעשה כיון שהרבה פעמים אין החור נקוב ועל ידי הכנסת הפתילה נגמר תיקון החור ואסור משום מתקן מנא לכן ראוי להכין מער"ש.

הוצאת הפתילה כדי להכניס פתילה אחרת

יש אומרים: שאסור להוציא הפתילות השרופות מהכוס, והטעם: משום מוקצה (ספר מאורי האש פרק א ענף ו הערת הגר"ד בהר"ן ז"ל). מנהג העולם: להוציא את הפתילה מהכוס בשביל להכניס אחרת במקומה, והטעם: משום שסומכים על דעת הרמ"א (תקט ז) שמותר לטלמל מוקצה לצורך אוכל נפש [אור הנרות] (הגרע"א תקא על המ"ז ז).

ובזמנינו שיש אור מהחשמל ואין האור נצרך עבור הסעודה, הטעם להתיר כיון שאם יכבה החשמל אור הנר יהיה צורך אוכל נפש (הגרשו"א שש"כ פרק יג הערה פז).

טעם אחר: לפי שסומכים על הפוסקים שמתירים להדליק בפתילה הישנה ואינה מוקצה.

לע"נ אמי מורתי הרבנית מרת אביבה לב ע"ה בת הגאון הגדול רבי משה הרשלה זצ"ל

נלב"ע ה' תשרי תשע"ח

ויש אומרים: שיכול ללבוש אחרי מנחה של שבת.

לבישה סמוך לחשיכה: יש אומרים שלא ילבש בשבת סמוך לחשיכה, והטעם: משום דהוי מכין ליו"ט (כה"ח תקבט כג).

ויש אומרים: שמותר ללבוש אחר הצהריים סמוך לחשכה, והטעם: כיון שבזמן הלבישה הוא מתכבד בנגד זה ואין זה בנגד הכנה משבת ליו"ט (ארחות שבת פרק כב קפב).

סעודת שלישית

יכול לקיים סעודה שלישית ויאכל מעט פת לכבוד יו"ט, ולכתחילה יש לאכול לפני תחילת שעה תשיעית (שו"ע תקבט א, משנ"ב שם ס"ק ה), והטעם: לפי שאסור לקבוע סעודה בערב יו"ט מפני כבוד יו"ט שלא יכנס לחג כשהוא תאב (שו"ע תקבט א, משנ"ב שם ס"ק ז).

זהירות בהכנה

יו"ט שחל במוצאי בשבת אסור להכין משבת ליו"ט בכל ענין ולכן אסור לרחוץ כלים או לסדר את השולחן.

להכין ס"ת בשבת לפרשה שיקראו בה ביו"ט אסור (משנ"ב תרסו בשם מג"א שהביא מהמהרי"ל).

להכין קריאת התורה של יו"ט: מותר להכין בשבת קריאת התורה של יו"ט שחל למחרת, והטעם: משום שאינו נחשב בנגד של הכנה שהרי הידיעה היא עכשיו (הגרשו"א שש"כ פרק כח הערה קסט), דהיינו כיון שיש בידעה זו תכלית ועיקר בפני עצמו (ארחות שבת פרק כב הערה רצא).

שינה

לא יאמר שהולך לישון כדי שיהיה לו כוח ללמוד בלילה משום איסור הכנה (מג"א רצ א, ספר חסידים סי' רסו עיין משנ"ב רצ ס"ק ד), יש שכתבו הטעם משום שהוי ולוול בשבת שאומר שהשינה היא לצורך חול (ארחות שבת פרק כב קצג).

הבאת המחזור לבית הכנסת

אין להביא בשבת את המחזור לבית הכנסת ואפילו במקום שיש עירוב, והטעם: משום דהוי הכנה משבת לחול (עיין קצוש"ע קמא יז, משנ"ב תרפח ס"ק יח) ואם לומר בזה מותר (שלמי תודה יום טוב יט). הבאה ע"י קטן: בשע"ת (תרצג סוף ס"א) כתב ויש להחמיר גם על ידי קטן, הבאה בצינעא: אפשר להביא בצינעא מבעוד יום ולעייין בה קצת דרך לימוד, והטעם: דלא הוי כ"כ הכנה (שע"ת שם).

ברכת "ותודיענו"

יו"ט שחל במוצ"ש צריך להבדיל, והטעם: לפי שקדושת שבת חמורה משל יו"ט, ולכן אומרים בשמו"ע של לחש אחרי "אתה בחרתנו" "ותודיענו", שהוא כעין "אתה חוננתנו".

תיקונו: רב ושמאל תיקונוו בבבל (ברכות לג, ב), והטעם שנתקן בבבל ולא בא"י: משום דבני א"י עושים יו"ט רק יום אחד וברוב השנים לא יחול יו"ט במוצ"ש, אבל בני בבל שעושים ב' ימים טובים ויחול ברוב השנים או יו"ט ראשון או יו"ט שני במוצ"ש לכן תיקונוו בבבל (סידור עיון תפילה, תפלת ג' רגלים).

שכח ולא אמר אינו חוזר, והטעם: משום שסומך על הבדלה שאומר על הכוס (קידוש) (ביאור הלכה רצד ד"ה ואם טעם).

אמירת המבדיל לפני עשיית מלאכה והדלקת הנרות

נשים שלא התפללו תפילת ערבית של יו"ט ולא שמעו הבדלה, וכן אדם הרוצה לעשות מלאכה המותרת ביו"ט קודם הבדלה יאמרו קודם עשית מלאכה "המבדיל בין קודש לקודש" (רמ"א רצט ז), והטעם: כדי להתיר לעשות מלאכה קודם הבדלה ולהדליק הנרות (משנ"ב שם ס"ק לו).

הדלקת נרות של יו"ט

זמן הדלקת נרות יו"ט שחל במוצאי שבת מדליקים נר של יו"ט אחר צאת הכוכבים.

יש אומרים: שעדיף להדליק בחדר חשוך ושם לברך או לכוון מע"ש שעון שיכבה את החשמל בזמן הדלקת נרות ולא בחדר שיש בו חשמל, והטעם: כיון שכשיש

חשמל הנרות הם רק תוספת אורה (ספר הלכות חג בחג יו"ט עמוד קא בשם הגריש"א).

קידוש יקנה"ז

יקנה"ז – כאשר חל יו"ט במוצאי שבת ישנו סדר מיוחד והוא שילוב של קידוש עם הבדלה ביחד, והטעם: כיון שמדובר ביו"ט יש לומר קידוש של יו"ט, ומכיון שמדובר במוצאי שבת יש לומר גם הבדלה.

סדר הברכות: יקנה"ז, יין – ברכת היין, קידוש – ברכת הקידוש, נר – ברכת האש, הבדלה – ברכת הבדלה זמן – ברכת שהחיינו.

הטעם בסדר הזה,

יין ראשון, לפי שהיין גורם לקדושה שתאמר שאם אין יין אין מקדשים, ועוד שיין הוא תדיר, ותדיר ושאינו תדיר תדיר קודם (גמ' ברכות נא, א),

קידוש לאחריו, והטעם: לפי שקדושת היום עדיפא מהבדלה, טעם אחר: לפי שאם יבדיל תחילה מיחוי עליו קדושת השבת כמשאוי (רשב"ם פסחים קב, ב ד"ה כדאמר).

נר קודם להבדלה, והטעם: ככל מוצאי שבת שגור קודם להבדלה (רשב"ם שם ד"ה רב).

הבדלה קודם לזמן: לפי שברכת שהחינו לא נתקנה דווקא על הכוס שהרי אם לא אמרו בשעת קידוש אומרו בשוק (עירובין מ, ב).

בברכת הנר

ברכת הנר על נר מיוחד שהודלק להבדלה או על נרות יו"ט.

ברכה על נרות יו"ט: יש אומרים שאין להדליק נר מיוחד עבור נר הבדלה ומברכים ברכת הנר במוצאי שבת זו על נרות יו"ט שהודלקו כבר, והטעם: כיון שמבואר בשו"ע (תקיד ה משנ"ב שם ס"ק ל) שאסור להדליק נר של במלה [שאינו לצורך] ביו"ט, ומיהו נר מצוה [כגון ברית וכדו] מותר אך לא לכל צורך מצוה מותר, ונר הבדלה במוצאי"ש זה כיון שיש עוד נרות, [נרות יו"ט] וכיון שכל דין אבוקה במוצאי"ש הוא רק הידור בעלמא ובפרט בזמנינו שאין צריך את האור הזה לצורך אורה שהרי יש אור החשמל לכן אין להדליק נר מיוחד בעבור זה (שו"ת ריב"א ח"ב קו, מאמר רחצ סו ב שו"ת הרי"א אע"ה חו"מ קו, הגרש"א הליכות שלמה פסח פרק ט ארחות הלכה הערה 155 קובץ מבית לוי תשנ"ח יו"ט שחל במוצאי"ש ח).

יש אומרים: שמותר להדליק נר לצורך הבדלה (הוס' שני פרק יג), והטעם: כיון שמדליקים לכבוד המצוה, ועוד שאבוקה גורמת תוספת אורה (הגרש"א שש"כ חלק ג פרק סב הערה לא, הגר"ש דבליצקי ער"פ שחל בשבת כב אות ל).

לקרב ולחבר שני הנרות כדי שיהיה אבוקה

יש אומרים: שאין לקרב את הנרות כדי שיהיה אבוקה ככל מוצאי"ש, והטעם: כיון שחוששים לגרם כיבוי על ידי חיבור הנרות שממס קצת את החלב, וגם שנומף על ידי זה מן הנר והוא גרם כיבוי ולשיטת הרא"ש פרק ב ביצה סימן יז) ואסור ביו"ט, ולכן יעמידם קרובים זה לזה, ואע"פ שמצות הבדלה באבוקה כיון שיש חשש לתקלה עדיף שלא לחברם (הגרש"א הליכות שלמה סח פרק ט ארחות הלכה הערה 155).

יש אומרים: שיש לקרב את שני הנרות בשעת הברכה משום אבוקה ככל מוצאי"ש (קה"י ארחות רבינו ח"ב קיא, הגרש"א מעדני שלמה ע' לו בהערה).

לכתחילה: אין לקרב ממש עד שיגעו זה בזה, והטעם: כיון שיש ליוהר משום ממוחק (הגרש"א שם).

הטעם שלא חוששים לכיבוי כיון דאינו דומה למדורת עצים שאסור להוציא עץ אחד משום כיבוי (שו"ע תקב ב יט) דשאני התם שהתחברו העצים יחד לשם עשיית מדורה וכשנוטל אחד מהם ממעט המדורה והוא כיבוי, משא"כ הכא שרק נתחברו לקיים מעלת האבוקה ואין עליהם שם מדורה שיחשב כיבוי.

הטעם שאין לחשוש שיטה את הנרות כדי לקרב הלהבות ויטפוף קצת מן השעוה ויהא גרם כיבוי לשיטת הרא"ש (פ"ק ב ביצה סימן יז) כיון שלא מחזיק זמן רב מסתמא שלא יטפמפו. ועוד כיון שעיקר איסורו גרם כיבוי ביו"ט הוא מדרבנן כיון שהיו מלאכה שאינה צריכה לגופה שרי, ועוד דלא הוי פסיק רישא שיטפמף (הגרש"א שם וביו"ט שני כהלכתו עמוד מב)

להפריד הנרות : אם נגעו הנרות, יש אומרים שמותר להפרידם, והטעם: כיון שישארו דולקים כמו שהיו מקודם ואין בזה חשש כיבוי (הגרש"א פסח פרק תשיעי הערה 155).

עצה שלא לשנות מכל מוצאי"ש ליקח אבוקה קטנה הדולקת זמן מועט, ואין בו הנאה והוי הדלקה רק לצורך מצוה ולהדליקה קודם הקידוש ותכבה מאליה אח"כ (הגרש"א האוה"ל, ער"פ שחל בשבת).

עצה נוספת שלא להיכשל בגרם כיבוי: לקחת שני גפרורים לברכת מאורי האש, ואח"כ מניחם כמו שהם עד שיכבו (ערב פסח שחל בשבת).

עצה נוספת שלא לגרום חשש כיבוי: להניח גפרור על גבי שלהבת הנר ולא יפרידם (הלכות חג בחג שבועות פרק ח הערה 43)

בשמים: אין מברכים ביו"ט, והטעם: לפי שהמעט בבשמים ככל מוצאי שבת כדי להפיג צער הפרידה מן הנשמה היתירה (תוס' ד"ה ביצה לג, ב ד"ה כי, משנ"ב שם ס"ק ג). וגם ביו"ט יש לנו נשמה יתירה ואין פרידה מן הנשמה (רשב"ם פסחים קב, ב ד"ה ושמואל), טעם אחר: ששמהת יו"ט ואכילה ושתייה מועיל כמו הבשמים (תוס' שם ד"ה רב). טעם אחר: שחוששים שמא יבוא לקטום ההדס (מרדכי פסחים).

למלאות יין על גדותיו: אין למלאות את היין אף לנוהגים לעשות כן בכל מוצאי שבת, והטעם: שהרי סיבת השפיכה כתב ברמ"א לסימן ברכה בתחילת שבוע ועכשיו שהוא יו"ט ואסור בהרווחת שכר, אם יעשה כן הוי בזיון קדושת יו"ט (שש"כ פרק ס"ב הערה כו).

אמירת פסוקי "הנה אל ישועתי": אין אומרים פסוקי "הנה אל ישועתי" ככל מוצאי"ש, והטעם: כיון שמעם אמירת פסוקים אלו הוא לסימן טוב למעשה ידיו (כמבאר ברמ"א רצו א) ושייך לומר זאת רק במוצאי שבת לחול שיש בו עשית מלאכה סימן טוב ולא במוצאי שבת ליו"ט שאין בו עשית מלאכה (שש"כ פרק ס הערה סד).

הסתכלות בציפורנים: אין המנהג להביט כ"כ בציפורנים לאור הנר ככל מוצאי"ש (הגרש"א, בהליכות שלמה סדר ליל פסח קדש פרק תשיעי הערה 155).

נשים בשתית כוס הבדלה של יקנה"ז: אף שנהגו הנשים שלא לשתות מכוס של הבדלה (כמבאר במשנ"ב רצו ס"ק ו בשם הש"ה) כוס של יקנה"ז מותר לשתות, והטעם: משום שהבדלה מפילה לקידוש ועל היין יש שם יין של קידוש ולא של הבדלה (הגרש"א, בהליכות שלמה סדר ליל פסח פרק ט דבר הלכה מז, קובץ מבית לוי יו"ט שחל במוצאי"ש ז).

"ונוהגים בכל מקום לאכול מאכלי חלב ביום ראשון של שבועות" (שם)

הטעם באכילת מאכלי חלב

א. בדומה לשתי תבשילים שלוקחים בפסח זכר לפסח וזכר לחגיגה, כך בשבועות אוכלים מאכל חלב ואחר כך מאכל בשר, זכר לשני הלחם שהיו מקריבים בחג שבועות (רמ"א תצד ב, משנ"ב ס"ק יד).

ב. לפי שבשהיו ישראל בהר סיני נצטוו על המצוות ולא היה להם מה לאכול לפי שהכלים היו אסורים וגם לשחוט לוקח כמה ימים עד שימצאו את כל מה שנדרש לכך, בדיקת סבין ואחר השחיטה לנקר ולמלוח הבשר ועוד הלכות, ולכן אכלו רק חלב ולזכר זה אנו אוכלים מאכלי חלב (משנ"ב תצד ס"ק יב).

ג. דאיתא בזוהר (ויקרא צו, ב) שאותן ז' שבועות היו להם לישראל ז' נקיים דוגמת אשה המטהרת מנדתה, וידוע שהדם נעבר ונעשה חלב (בכורות ו, ב) והיינו מדין לרחמים ומנהג אבותינו תורה היא (מנ"א תצד ו).

ד. על פי המדרש (תהילים ח, ב) בשעה שהמלאכים באו אל אברהם עשה לפניו חמאת חלב ובן בקר והם אכלו בשר וחלב, וכשרצה משה לקבל את התורה אמרו המלאכים לקב"ה "תנה הוודך על השמים" אמר להם הקב"ה הרי אכלתם בשר וחלב אצל אברהם ואיך תקבלו את התורה שאוסרת אכילה כזאת, ולכן אנו אוכלים מאכלי חלב ובשר ונוהרים לא לערבב זה בזה כדי לומר שבזכות מצוה זו קיבלנו את התורה (באר היטב תצד ס"ק ח).

ה. על פי הגמ' (בכורות ו, ב) שמקשה חלב מניין שמותר לאכול הרי הוא אבר מן החי, ומתירצת בדכתיב (שמות ג, ח) "ארץ זבת חלב ודבש", ולפי"ז קודם מתן תורה היה איסור אכילת חלב מדין אבר מן החי שהם חלק מן מצוות בני נח ורק אחר מתן תורה הותר להם אכילת חלב ולכן אנו אוכלים מאכלי חלב בחג השבועות להראות שרק על ידי התורה הותר החלב לאכילה (מעמי המנהגים תרכב).

ו. גימטריא של חלב היא 40. לכן אנו אוכלים מאכלי חלב בשבועות לזכר 40 הימים שבהם שהה משה על הר סיני ולמד את התורה כולה (לב דוד מהרב החיד"א).

ז. מסמיכת הפרשיות בתורה אנו מוצאים את חג השבועות ליד איסור בשר וחלב דכתיב (שמות כג, יט) "ראשית ביכורי ארמתך תביא בית ה' אלוהך לא תבשל גדי בחלב אימו" ולכן אנו אוכלים מאכלי חלב (מטעמים בשם השל"ח).

ח. כיון שביום זה נמשה משה מן המים כדאיתא (סוטה יב, ב) שנולד בו"אדר ושלושה חודשים היה ביאור ואותו היום משתה אותו בת פרעה ולא רצה לינק מחלב נכרית לפי שאמר פה שעתיד לדבר עם הקב"ה יגע בנכרית עד שבאה אמו והניקה אותו ולכבודו של משה אוכלים מאכלי חלב (ספר מטעמים).

ט. לפי שהתורה אוהבת שפלות ולכן בימי קדמונים היו לומדים על הארץ ומאכלי חלב הם מאכלי קטנות כמו שדרשו חז"ל את הפסוק במשלי (כו, כז) "ודי חלב עיזים ללחמך" ביאור די לו לאדם שיתפרנס מחלב גדיים

ומלאים שבתוך ביתו, ומבאר רש"י די לך בחלבם ולא תשחט ותאכלם (מעמי המנהגים תרכב).

י. בתורה ישנם תרי"ג מצוות, רמ"ח מצוות עשה כנגד רמ"ח אברים של אדם, ושס"ה מצוות לא תעשה כנגד שס"ה ימים שבתורה, כנגד כל יום יש מצוות לא תעשה אחרת צא וחשוב ותמצא שמצוות לא תעשה של בשר וחלב יוצא ביום השבועות.

כמו כן מצוה קי"ג במנין המצוות שבספר החינוך היא שלא לאכול בשר וחלב מצווה זו היא מצוות הס"ו במנין מצוות לא תעשה ומקבילה ליו"ט שני של שבועות, החל ביום הס"ו מר"ח ניסן שהוא ראש חודשים ראשון לחודשי השנה שממנו מתחילים לספור ספירת הימים והחודשים (ר' חיים ויטל, ספר עצרת).

יא. לפי שגמרו לספור ספירת העומר, ואמרו חכמים שיש לעשות סעודה לגומרה של מצוה (שו"ע תרס"ט בהג"ה מדברי המור), לכן עושים סעודה עם מאכלי חלב, שכן עם יעשה סעודה עם בשר אין בזה היכר שעושה לשם גומרה של מצוה אלא לשם יו"ט (מדרש פנחס אות נ ה"ד במשנת יעקב).

יב. מיד שקיבלו ישראל את התורה נעשו תשושי כוח לפי שהתורה מתשת כוחו של אדם, וע"כ אכלו מאכלי חלב שהוא רפואה ומחזירה כוחו של אדם לקדמותו (לב דוד מהרב החיד"א).

יג. לפי שביום מתן תורה נעשה עם ישראל כבריה חדשה ונהפכו להיות כקמן שנולד ע"כ היו זקוקים למאכלי חלב שהוא מאכל ורפואה לילדים ותינוקות (ספר עצרת).

זמן אכילת מאכלי חלב

יש הנוהגים: לאכול בסעודת ליל החג, וכן נהג בעל הקה"י (אורחות רבינו ח"ב עמוד צח אות ג, מנהגי אמשטרדם), ויש שנהגו: לעשות קידוש חלבי בבוקר ואחר כך סעודה בשרית (דרכי תשובה סימן פ"ט ס"ק יט), ויש שנהגו: לאכול בסעודה חלבית בבוקר (מנהגי וורמיישא).

הטעם לנוהגים לאכול סעודה חלבית בלילה

כיון שנוהגים להיות ערים בליל שבועות ואכילת בשר מכבירה על האדם וגורמת לעייפות, על כן אוכלים מאכלים קלים של חלב (שערי ימי הפסח פרק ד). טעם אחר: כיון שיש ענין לאכול מאכלי חלב, ויש מצוה לאכול בשר ביו"ט, עדיף לאכול מאכלי חלב בלילה שאז יש פחות חיוב שמחה ואת הבשר ביום שאז עיקר חיוב השמחה (שם).

הטעם לנוהגים לעשות קידוש חלבי ואחר כך סעודה בשרית

לצאת ידי כל הדעות לדברי המג"א (תקמו ס"ק ב) שאומר שעיקר שמחת יו"ט נוהגת בלילה, ולדעות שאין שמחה אלא בבשר ויין וצריך לאכול בשר גם בסעודת היום (דרכי תשובה פ"ט ס"ק יט).

הטעם לנוהגים לאכול סעודה חלבית ביום

למעם של המשנ"ב לקמן לפי שלא נאסר עליהם אכילת בשר אלא ביום. וכן לטעם של הרמ"א זכר לשתי הלחם אחד לחלב ואחד לבשר, שתי הלחם הקרבתם ביום היא (שערי ימי הפסח שער ר י"ב).